

MÉK MŰEMLÉKVÉDELMI TAGOZAT

tárgy: VÉLEMÉNYEZÉS, KIEGÉSZÍTÉS

MAGYAR ÉPÍTÉSZETRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNY

JAVASLATA

2023. január 12.

- teljes változat –

SZAKANYAGHOZ

1. A tagozat vezetősége és a küldöttek bevonásával alakult ki a véleményezés tartalma.
2. A Tagozat javaslatait az *eredeti szöveghez* illetve **vörösarna színnel** kiemelve illesztettük.
3. Az anyagból csak az érintett szövegrészt emeltük ki, hogy a MÉK összesített javaslatához egyszerűbben lehessen illeszteni.
4. Szakmai szempontból kiemelkedő problematika miatt általános véleményt tettünk az elejére -hivatkozással az adott szöveghelyre
5. A részletes véleményezést az érintett szövegrésznél az *eredeti anyag* (*államtitkár által megküldött anyag*) oldalszámával és a felismerés céljából a szöveg környezetével szerkesztettük.
6. Az *eredeti anyaghoz* részletes véleményen túl ún. háttér megfontolást, megegondolást is csatoltunk, amelyek egyfajta elméleti alapvetések a törvényi ill. rendeleti szabályozások megalkotásához, további szakmai egyeztetésekhez alapul szolgálhatnak

ÁLTALÁNOS VÉLEMÉNY KIEMELT PROBLÉMÁKRÓL A MŰEMLÉKVÉDELEM TERÜLETÉN

ad 1. Preambulum

- „a környezet- és örökségvédelmi, építési folyamatok, építésgazdasági stratégia sikerre viteléhez kapcsolódó adminisztráció redukálása, szakhatósági hatáskör és bürokrácia csökkentése elengedhetetlen feltétel,”

Ez jól hangzik – de működőképesség kell - képzett, döntésképes, megfelelő adminisztratív. létszám is pld., ami, nem jelenthet feltétlenül, s pusztán redukálást!

Indokolás:

Nagy jelentősége, szerepe van a képzésnek, már bizonyos mértékig a középfokú oktatásban is, de különösen a felsőfokú műszaki – építész, építőmérnök, gépész, vegyész, stb – bölcsész és művészeti, valamint a jogi képzésben, hogy felkészült szakképzett, kiművelt „emberfők” kerüljenek az állam-, és a szakigazgatás hatósági munkaköreibe! Akik képesek felismerni, értékelni épített örökségünket, s azzal az értékszemlélettel végezni munkájukat. Így felelősen és bátran döntésképesek, nem „vacilálnak” jogi hátterekben, hanem gyorsan hoznak helyes döntéseket, határozatokat.

MÉK Műemlékvédelmi Tagozat a fogalmak összeállításában és szövegezésében részt kíván venni. Továbbá közreműködését biztosítja a műemlékvédelmet érintő vagy ezzel kapcsolatos jogalkotási folyamatban (javaslat tétel, véleményezés)

ad 10. Műemlékvédelem

A törvény koncepció szövege a 10. Műemlékvédelem fejezet (eredeti anyag 43. oldal) rendelkezik:

- „A Törvény alapvető célja, hogy a műemlékvédelem egységes szemlélettel és ennek megfelelően központi irányítással, illetve ellenőrzéssel valósuljon meg. Ennek megfelelően 2025. december 31-ig az önkormányzati helyi védelem az állami műemlékvédelem részévé válik.”

A koncepció örökségvédelmi/műemlékvédelmi szempontból teljes mértékben elutasítjuk!

Indokolás:

- Egyrészt a végrehajtása olyan adminisztratív többletet hoz, amelyet sem képzett létszámmal, sem forrással nem lehet normálisan kezelni, tehát előreláthatóan végrehajthatatlan, vagy hosszú ideig rendezetlen állapotokat hozna. Értelmetlenül drága megoldás lenne.

Másrészt: Az önkormányzatoknak éppen egyik szép feladata és joga a maguk értékeit védeni és megóvni. Szakmai szempontból megerősíti a tapasztalat is, hogy nem különösen jelentős értékű műemléki érték ott helyben jóval nagyobb beccsel bír, mint országos viszonylatban. Ennek a „nyűgét” nem kívánatos országos teherré tenni A HÉSZ-nek, mivel a településépi rendeletet is integrálja, a helyi védelemről is kell rendelkeznie. A helyi védelem jó példája szubszidiaritás elvének is. Ez nem zár ki célzott központi költségvetési támogatási formákat.

- **Harmadrészt:** Teret ad nem szakmai indíttatású támadásoknak, amelyek az intézkedésben az önkormányzatok mozgásterének, a „demokráciának” megcsönkítésére irányuló központosítást láttatnak -minden szakami jellegű szándék ellenére. Nem szabad a műemlékügyet ilyen csatározásoknak kitenni.

RÉSZLETES VÉLEMÉNYEZÉS A MŰEMLÉKVÉDELEM TERÜLETÉN

ad 1. A törvény preambuluma

3. oldal

az építés és a környezetalakítás országépítő közügy, az épületek, a műtárgyak, a köztetek, a köztéri alkotások, a települések és a természeti környezet az ország vagyonát gyarapítva együttesen alkotják azt a kultúrtájat, amely legnagyobb léptékű nemzeti értékünk, **s egyben nemzeti (nyilvántartandó – KSH) vagyonunk**

- a szakmát, az (építés)gazdaságot és a társadalmat önállóságában, függetlenségében támogató intézkedések meghozatala egyre sürgetőbb kihívás, a környezet- és örökségvédelmi, építési folyamatok, építésgazdasági stratégia sikerre viteléhez kapcsolódó adminisztráció redukálása **(működőképesség kell -képzett, döntésképes, megfelelő adminisztratív. létszám is pld-, nem jelenthet feltétlenül redukálás! -kifejtve általános véleményben)**, szakhatósági hatáskör és bürokrácia csökkentése elengedhetetlen feltétel,

5. oldal

Építészeti örökség: az épített örökségnek minősülő műemlékek **műemléki értékek*** és a tájépítészeti alkotások összessége, annak minden beépített alkotórészével, tartozékával és berendezésével együtt.

- **Az eddigi ÖTV-ben általános épített örökségi érték elem megnevezés: „műemléki érték.”** A későbbiekben, 10/2 alcím, 41. oldalon „...az önkorm.-helyi védelem az állami műemlékvédelem részévé válik.” **Ezt az általános véleményben kifejtettek szerint elutasítjuk. „...két kategóriába sorolódnak, úgy, mint a nemzeti emlék és a helyi emlék.” Ott is megjegyezzük majd: A hely is a nemzet része, de az általános véleményünk alapján nem sorolódhatnak két kategóriába.**

•

ad 2. Értelemző rendelkezések

5. oldal

Életciklus: az építmény, az építési termék használatának egymást követő és egymással összefüggő szakaszai, a nyersanyagbeszerzéstől vagy a természeti erőforrásokból történő előállításától a gyártásig, leszerelésig, esetleg előzetes újragyártással vagy anélkül történő újrafelhasználástól a végső ártalmatlanításig.

Szakmai háttér megfontolás:

Az életciklus növelésének módszereit meg kellene majd fogalmazni, fontos átadni az épület üzemtartójának, hogy milyen gyakran kell, mit felújítani, karbantartani. Különös jelentősége van a műemlékeknél.

Építészeti örökség: az épített örökségnek minősülő **műemlékek műemléki értékek*** és a tájépítészeti alkotások összessége, annak minden beépített alkotórészével,

tartozékával és berendezésével együtt. Az eddigi ÖTV-ben az általános épített örökségi érték elemének megnevezése: „műemléki érték”.

7.oldal

Műemlékfenntartás: a műemlék rendeltetésszerű és biztonságos, méltó (erkölcsi avulást nem okozó eszmei értékével összhangban álló) használatához, illetve védett értékei megőrzéséhez szükséges üzemeltetés és ennek során a jókarbantartás (amely alatt megelőző – preventív – folyamatos, rendszeres gondoskodás, épületgondozás tevékenységei értendők!) teljesítése, állagmegóvási beavatkozások elvégzése, valamint a műemléki helyreállítás.

Műemléki helyreállítás: a jókarbantartási (a rendszeres épületgondozáson) vagy az állagmegóvási feladatokon túlmenő, a műemlék egészét vagy egyes részeit érintő felújítás, részleges vagy teljes visszaállítást célzó építési tevékenység és/vagy restaurálás.

8. oldal

Szakmai háttér megfontolás:

Az alábbi részletes meghatározásokat azért szerepeltetjük, mert ezeket az ÖTV -ben vagy a végrehajtási rendeletben (68/2018 (IV.9.) korm.rend.) már részben megtaláljuk, vagy szerepeltetni kell.

(az eddigi jogszabályok kb. 70 fogalomról beszélnek, csak itt nem vették még sorra ezeket) Ezért jeleztük a fogalomtárban való közreműködési óhajunkat az általános vélemény részben.

Épület, épületegyüttes értékleltára: helyi vagy országos védett műemléki érték, illetve védendő műemléki értékű építmény építéstörténetét, műszaki állapotának, jellemzőinek leírását, alakhelyes felmérési dokumentációját is magában foglaló, a műépítészeti, téralakító, épületszerkezeti, képző- és iparművészeti – tartozékok is – s a lehetőség szerint feltárt, addig rejtett értékeit, valamint az építmény történetéhez kapcsolódó szellemi értékeket számbavevő, részletes leíró leltára. A rendszeres épületgondozás, s az állagmegóvás, részleges felújítás vagy a teljes helyreállítás fontos alátámasztó anyaga.

Megelőző épületkutatás: az építmény műszaki állapotát, jellemzőit tisztázó feltáró – roncsolásos, roncsolásmentes természettudományos – épületszerkezetekre a beépített anyagokra vonatkozó állékonysági vizsgálatok egyrészt, az építmény építéstörténetének tisztázására irányuló az építmény környezetében, illetve belterében a földfelszín alatt régészeti, az építményen magán pedig épületrégészeti módszerekkel történő roncsolásos, vagy roncsolásmentes feltáró, épületkutatások másrészt. Ez a kutatás fontos adatokat, ismereteket nyújt az értékleltárhoz!

Védett Tájépítészeti alkotás: védendő értéket hordozó építészeti örökség.

Települési értékleltár vagy értékkataszter: Az átfogó, teljes, településléptékű inventarizáció az adott térség falvai, városai történeti, településszerkezeti fejlődésének az épített örökség minden részletre kiterjedő összeírását, dokumentálását jelenti. Minden település előzetes vizsgálata kiterjed a településszerkezeti sajátosságai és fejlődésük (történeti állapotokat rögzítő régi térképek segítségével való) digitális, térképezett térinformatikai dokumentálására. Az épített örökség térségi összefüggéseinek feltárása, az egyes örökségi értékcsoportok kapcsolatrendszerének területi elemzése

Indokolás

A történelmi időtávlatban már kipróbált településszerkezet, településtípusok, településformák kutatása nem csak elméleti kérdés. A települési környezet rehabilitációjának alapja a meglévő adottságok számbavétele, ezekről értékkataszter készítése, a települési sajátosságok – mint településszerkezet, az úthálózat rendszere, egyéb épített és természeti sajátosságok és azok összefüggései – feltárása, elemzése. A stratégiai környezeti vizsgálathoz hasonlóan fontos az épített örökségi vizsgálat, mely értékelemzésen alapul. A környezeti tényezők nagyban befolyásolták létrejöttük helyét, településszerkezeti sajátosságait, megközelíthetőségüket, gazdasági lehetőségeiket, egymáshoz való viszonyukat. Ezen a téren végzett kutató, feltáró, elemző munka a településfejlesztés szempontjából is értékes információkat adhat. Az épített örökség teljes, település léptékű felmérésével és nyilvántartásba vételével, értékelésével válik lehetővé az országosan érvényes, de a regionális és helyi sajátosságokat is figyelembevevő védelem feltételrendszerének kidolgozása, továbbá a hasznosítva megtartás érdekében szükséges jogi és gazdasági eszközök meghatározása, igénybevétele. Ez a megelőző felmérés, kutatás egyrészt a meglévő állapotok hiteles rögzítését célozza, de egyúttal az összes – országos, regionális és helyi gyűjteményekben (levéltárak, múzeumok) elérhető archív anyagok, írott források, a legkülönbözőbb ábrázolások (rajz, nyomat, festmény régi fotó, képeslap stb.) számbavételére, (digitális) rögzítésére irányul. Az így fellelt és rögzített dokumentumok hozzásegítenek az értékes építmények látható vagy még rejtett jellemzőinek, részleteinek felismeréséhez, kellő ismeretet nyújtva a felújításokat megelőzően a helyszínen elvégzendő építéstörténeti kutatásokhoz, és a műszaki állapotra vonatkozó vizsgálatokhoz.

ad 3. A törvény célja

9. oldal

A Törvény 7 kiemelt célt fogalmaz meg:

- a) „a polgári jó ízlés* elősegítését és az életminőség javítását,**
- b) az építészeti örökségünk és a települési zöldfelületek védelmét,”**

*(nem a Tagozat feladata a polgári jó ízlés kifejezés bírálata, megteszik mások. Ugyanis nem értelmezhető határozottan, viszonylagos vagy éppen relativizmusra esélyt adó fogalom. Csak példa: A vatikáni Nervi-féle VI. Pál terem a maga szerkezeti és modernista formájával nem fedi „a polgári jó ízlést”, mégis oly kiváló és hasznos, mintha oda termett volna az épület)

Szakmai háttér megfontolás

A Műemlékvédelmi Tagozat a szakmai kamara szervezeti és működési rendjének meghatározásában részt kíván venni, kérjük az együttműködés feltételeit biztosítani. Különösen fontos számunkra a tagság valamilyen formában való megnyitása az épített örökség védelmének érdekében résztvevő szakemberek számára (restaurátorok és az épülettel foglalkozó régészek).

A restaurátorok számára saját Kamara létesítését is járható útnak tartjuk, mivel etikai, szakmai felelősséggel tartoznak az általuk kezelt műtárgyakért, s ehhez igazolt képzéssel szerzett jogosultságot kell megállapítani.

ad 4. Építészeti alapelvek

10. oldal

Az építészeti alapelvek a következők:

a) *A (polgári-jó-ízlés) környezet épített örökségét figyelembe vevő alkotófolyamat és az építészeti minőség elve*

Az építészeti alapelvek túlmutatnak a normatív szabályokon, így ha az adottkérdéskör megoldására nincs tételes jogi szabályozás, , a főépítész és a tervtanács és adott jogkörben az építésügyi hatóság döntése az alapelvekre is alapítható.

Indokolása: az építésügyi hatóság a legutolsó legyen, mert a hatóság sajnos nem elég művelt ilyen döntéshozatalban).

10.oldal

ad Az építészeti minőség az építés folyamatát átható szellemi, művészeti és műszaki megoldások összessége, amely együttesen jelenti

e) *a kivitelezés során a terv szerinti megvalósulást, a pontosságot és precizitást, a megfelelő tulajdonságú és jó minőségű anyagok használatát, az energia- és anyaghasználatban az ésszerű minimumra törekvést, ezek felelős alkalmazását és garanciáját*

11. oldal

„Szükséges a helyi önkormányzatnak összegyűjtenie, valamint a településképi arculati kézikönyvben mindenki számára bemutatni – ideértve a kézikönyvnek a helyi lakosság részére történő eljuttatását is – a helyi jó példákat, amely magába foglalja az épületek anyaghasználatáról, formavilágáról és a hagyományos építési termékek használhatóságáról való értékközpontú állásfoglalást is.”

Szakmai háttér megfontolás:

Kiegészítési javaslatunk: a TAK-hoz a végrehajtási rendelet céljaira ad szakmai véleményt

A településképi arculati kézikönyv nem készülhet megfelelő előtanulmányok nélkül. A **68/2018 (VI.9) kormányrendelet** 83.§ és 14. sz. melléklete tartalmazza a települési örökségvédelmi hatástanulmány tartalmi előírásait, amelynek az alább kifejtettek részei, ezért megtartása érdemes

A TAK, elsősorban a külsődleges jegyek rögzítését célozza. Ahhoz, hogy pontos „képet” alkothassunk egy-egy adott hely, területi egység építészeti örökségéről térinformatikai eszközökkel kutatott, dokumentált átfogó települési értékataszterre van szükség. Ez alapján ismerhetjük meg Magyarország teremtett és ember alkotta természeti és építészeti arculatát, s ez ad kellő alapot a fenntartásra, új építésre, életünk szinterei értékeinek továbbörökítésére...

f) a kivitelezés ellenőrzése során az alkalmazott anyagoktól elvárható magas minőség **megkövetelését** és garantálását,

13 oldal

ad i) ágazati követelmények érvényesülése

Az építészeti örökség elemeire vonatkozóan az építésügyi követelményekhez képesttöbbletkövetelményeket is meg lehet állapítani azzal, hogy az építési tevékenység csak akkor jogszerű és szakszerű, ha az örökségvédelmi követelmények is betartásra kerülnek.

Szakmai háttér megfontolás:

Minden egyes védett, vagy védendő építményen tervezett építési tevékenység esetében az örökségvédelmi követelmények meghatározásához szükségesek a tervezést, beavatkozást megelőző épületkutatások, állapotvizsgálatok, illetőleg a meglévő vagy még elkészítendő átfogó, részletes, alakhelyes épületfelmérések, értékleltárak!

ad l) A digitalizálás elve

Az állam folyamatos fejlesztésekkel törekszik arra, hogy az építésgazdaság szereplői, a hatóságok, a szolgáltatók és az ügyfelek az eljárási, dokumentálási, nyilvántartás-vezetési és egyéb adminisztratív feladataikat elsősorban, a hatósági ügyintézés esetében pedig kizárólagosan elektronikus formában végezzék.

Szakmai háttér meggondolás

Ehhez van szükség az ország települései táji környezeti és épített értékeinek felmérésére, számbavételére és az átfogó adatgyűjtés, felmérés, kutatás révén nyert összes adat, különféle fajtájú dokumentum, dokumentáció térképezett térinformatikai úton történő adatbázisba rendezésére. Ennek alapjait a VÁTI a 1990-es évek végére a TEIR-rel letette!

16.oldal

Az állam kiemelt feladatának tekinti

- a műemlékek és a műemléki területek védelmét, naprakész (másképp: aktualizált) országos térinformatikai adatbázisát, nyilvántartását, és fenntartható használatának elősegítését, az ehhez szükséges pénzügyi támogatások biztosítását,*
- a **paraszti-népi*** építészet és településkultúra felmérését, kiemelt figyelemmel a már meglévő Kárpát-medencei Néprajzi Atlasz átfogó adatbázisára(!), tudományos alapú értékelését, megőrzését és megismertetését.*
- *A szakmában a „népi építészet” terminus technicus fedi azt, amit paraszti, falusi vagy egyéb néprajzi kategória szerinti építészetnek nevezhetünk*

16. oldal

ad 5. Az állam és a helyi önkormányzatok építésügyi feladatai

Az állam kiemelt feladatának tekinti

- *a műemlékek és a műemléki területek védelmét, nyilvántartását, és fenntartható használatának elősegítését, az ehhez szükséges pénzügyi támogatások biztosítását,*

17. oldal

ad A Kormány az építésügy és a műemlékvédelem központi feladatainak ellátása körében

*b) országos és állami főépítési, tervtanácsai, építésügyi hatósági és központi és **térségi** örökségvédelmi intézményrendszert működtet, c) meghatározza a településképi szempontból kiemelten meghatározó területeket (országos településképi-védelem), a kiemelt nemzeti emlékhely és településképi-védelmi környezetének területét (Országgyűlés és környezete), és ezekre vonatkozóan településképi-érvényesítési eszközöket fogalmaz meg (véleményezés, bejelentés, kötelezés, bírságolás),*

d) ellátja a nemzetközi egyezményekből adódó állami feladatokat,

*e) támogatja **építészeti kultúránk megismerését**, a minőségi építészeti elősegítő oktatási, kutatási, műszaki fejlesztési, építészeti nevelési programokat **az alap- és középfokú iskolai oktatásban, az alapvető építészeti ismeretek elsajátítását, a felsőfokú képzésben, az építész, mérnök, valamint a bölcsész és művészeti (restaurátor) karokon, szakokon túl a jogász karon, és a pedagógus, tanárképző szakokon is, valamint elősegíti a szakképzésben a duális képzés megvalósíthatóságát.***

23. oldal

ad 6.6 Tervtanácsok alapfeladatai

„A Törvény újdonsága, hogyha a műemlékeket érintően építési vagy örökségvédelmi hatósági eljárás köteles átalakításokat, felújításokat hajtanak végre, akkor ezek tervdokumentációját az engedélyezést megelőzően meg kell küldeni az Országos

Építészeti Tervtanácsnak véleményezésre. Jelenleg csak a műemlékek egy része esetében van így. (Ezzel egyidejűleg a helyi tervtanácsok elsőfokú szerepköre a helyi védelem tekintetében megszűnik, tekintettel arra is, hogy a helyi védelem a műemlékvédelem részévé válik.)

Az elképzelés a teljes építésigazgatás összeomlásához fog vezetni!. Felmerül a kérdés: Akkor minek van a nagy szaktudású helyi főépítész és tervtanácsi tag, ha nem kap jogot a helyi (mert elvonták) védelemtől nyilatkozni

A területi építészeti tervtanács kettős feladatot fog ellátni. Világörökségi területi érintettség esetén egyes építési tevékenységeknél, a hatósági eljárást megelőzően véleményezi az építészeti-műszaki tervdokumentációt. Ez a szerepköre jelenleg is megvan. A műemlékekkel kapcsolatos elsőfokú szerepköre azonban a területi tervtanácsnak megszűnik (ez kerül át az Országos Építészeti Tervtanácshoz), ehelyett a helyi tervtanácsok által hozott véleményekkel szemben a területi tervtanácsnál lehet jogorvoslattal (kifogással) élni. Erről részletesebben a településképvédelmi fejezet szól.”

Ez a műemléki engedélyezési folyamatok teljes meg nem értésére vall. Bejelentés esetén eddig sem volt szerepe a helyi tervtanácsnak, csak véleményezés esetén.

36 oldal

ad 9.1 TAK és HÉSZ *Az önkormányzatok továbbra is alkotnak Településképi Arculati Kézikönyvet (TAK), viszont a településképi rendeletüket hatályon kívül helyezik (ugyanis akkor, ha az abban foglalt rendelkezések részben, vagy egészben beépülnek a HÉSZ-be). A TAK és a HÉSZ egymással összhangban készül. A TAK-ot 7 évente felül kell vizsgálni, és a település építészeti arculati jellemzőiben bekövetkezett változásokat át kell vezetni. **A HÉSZ településképi követelményi rendelet része és a TAK készítésének megalapozó dokumentuma a települési örökségvédelmi hatástanulmány (eben az átfogó települési értékkataszter), amelynek a már meglévő 68/2018 (IV.9.) kormányrendeletben való részletes tartalmi szabályozása olyan vizsgálatokat és feltárásokat ír elő, amelyek a szakmai háttér felhasználását teszik lehetővé.***

38.oldal

ad 10.1 A műemlékek méltó hasznosításának elősegítése

- a megelőző korszakok alkotásai révén gyakorta sérülékenyek, vagy már eleve töredékes, többé-kevésbé leromlott megőrzési állapotúak; **ezért a beavatkozásokat tudományos igényű, megalapozottságú vizsgálatoknak (épületkutatás, alakhelyes felmérés, dokumentálás, szerkezeti, állékonysági és anyagvizsgálatok) kell megelőzniük.**
- az esetek jelentős részében funkcionális szempontból nem felelnek meg a mai kor elvárásainak, igényeinek, előírásainak, szabályainak, **ezért különleges tervezési és előzetes kutatási feladatot jelentenek.**

ad 10.1 a9 és b) ponthoz, A műemlékek támogatási rendszeréhez megjegyezzük:

Szakmai háttér meggondolás

Társasági adókedvezményt csak a jogi társaságok kapták, akik társasági adót fizettek. Egyházak és önkormányzat. nem kapott semmit, pedig jogi személyek

A jövedelemadó kedvezményt javasoljuk bővebben kell kifejtteni, mert akinek nincs elég jövedelme, az hitelből újíttja fel és arra akkor nincs szja kedvezmény, továbbá semmi köze a műemlékre költött összegnek az egyéb bevételhez! Tehát nem szja mentesség kell, hanem ÁFA visszatérítés lenne eredményesebb. Ráadásul a számlázást készíti (a gazdaság szürkítése).

ad b) A hagyományos (kézműves) technológiával végzett műemléki jókarbantartás, műemlék-helyreállítás, műemlékfejlesztés, illetve az örökségvédelmi többletköltség esetében a 27%-os ÁFA teljes egészében visszatérítésre kerül.

(Ez így nem érthető! a teljes bekerülési költség ÁFÁ-ját visszakapja?)

39. oldal

Ehhez kapcsolódna egy ötéves jókarbantartási kötelezettség, amelyet az e-szervizkönyvben vezetni kell, és amelyet a hatóság háromévente ellenőriz.* . További öt évig pedig a műemléki védettség törlése nem kezdeményezhető

(* megjegyzendő: az 5 év nem esik egybe az ellenőrzési periódussal)

40. oldal

ad 10.2. Egységes műemlékvédelem és digitális nyilvántartási rendszer

~~„A Törvény alapvető célja, hogy a műemlékvédelem egységes szemlélettel és ennek megfelelően központi irányítással, illetve ellenőrzéssel valósuljon meg. Ennek megfelelően 2025. december 31-ig az önkormányzati helyi védelem az állami műemlékvédelem részévé válik. A helyi önkormányzatok kezdeményezhetik a helyi védett építményeiknek, tájépítészeti alkotásaiknak helyi emlékké nyilvánítását, amelyet az állami műemlékvédelmi szervezetrendszer csak részletes indokolás mellett utasíthat el. Célunk az elért védettségi szint megtartása, sőt emelése!”~~

lásd! ÁLTALÁNOS VÉLEMÉNY: A koncepciót műemlékszakmailag teljes mértékben elutasítjuk!

Nem lehet helyi védelemből műemlékké válást kreálni. A két kategória alap gondolata hibás szemléletű: a „HELY” is a NEMZET része. Bárki, legyen az városi, vagy vidéki, helyi, önkormányzati illetőségű, az a nemzet egyenjogú tagja..

41. oldal

ad 11. A kulturális örökség egyes elemeinek, a műemléki értékek hasznosítása

Az jelenlegi/átalakulásra szánt KÖTv egyes meghatározásai -helyesen- átkerülnek ebbe a törvénybe, akkor a kategóriákat kívánatos még a ebben munkaanyagban is következetesen használni.

Szakmai háttér meggondolás

Ez a fejezet kiemelten a kastélyokkal foglalkozik, de vannak hasonlóan közérdekű, látogathatóságot igénylő, más funkciójú műemléki értékek ill. műemlékek, amelyen nem kerülnek említésre. A kastélyokkal való kereskedés gondolata nem kiforrott, túlzottan vállalkozóbarát, a kastélyok értékörzésének ellenőrzésére csekély biztosíték van és a közösségi vagyon megkárosításának veszélye fennáll. Ez nagyon veszélyes tendenciát generálhat.

44. old

ad 12.1. Az építési tevékenységek végzéséhez kapcsolódó hatósági eljárások

Az építésügyi hatóságnak a kérelemre induló eljárásai továbbra is engedélyezéssel és tudomásulvétellel záruló hatósági eljárások maradnak.

A műemléki védelem alatt álló építményeket érintő hatósági eljárások lényegében kimaradtak ebből az előterjesztésből, ha viszont bele kéne érteni, akkor végzetes hiányosságok vannak. A normaszöveg alkotásakor figyelemmel kell lenni ezeknek a leírására is.

45 oldal

ad 12.2. Egyszerű bejelentés jogintézményének felülvizsgálata

Jelenleg az egyszerű bejelentés jogintézménye nem közigazgatási eljárás, a benyújtott egyszerű bejelentés mellékleteit csak számszakilag ellenőrzi a hatóság, a hiányairól tájékoztatást küld, amely levélnek nincsen joghatása. A hatóság jelenleg nem ellenőrzi az építészeti-műszaki dokumentáció szakszerűségét, nincs előzetes hatósági kontroll, ezáltal nincs szerzett jog sem az egyszerű bejelentéssel építhető, bővíthető lakóépületek tekintetében.

Szakmai megfontolás:

Nyilvánvaló, hogy műemlék (védett műemléki érték) esetén nem alkalmazható az egyszerű bejelentés.

46. oldal - hatósági leíráshoz

Az egyszerű bejelentést a Törvény tudomásulvételi eljárássá alakítja, amelynek során az építészeti-műszaki dokumentáció jogszabályi követelményeknek való megfelelését a hatóság a benyújtást követően 15 napon belül ellenőrzi

Szakmai megfontolás:

Ideálisan jó a 15 napos határidő, de lehet, hogy tarthatatlan. A részletes szabályozás előtt egyeztetendő hatósági tapasztalattal.

Lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy az építető, döntése szerint, építési engedélyt kérhessen az épületre, amely eljárás során a felmerülő **szakkérdéseket** is megvizsgálja a kormányhivatal (műemlékvédelem, régészet, természetvédelem, restaurálás), így e hatóságok megkeresése nem terheli az építetőt. (A tudomásulvételi eljárásban szakkérdést nem vizsgál az építésügyi hatóság.)

50. oldal

13.2. Építőipari tevékenység

- regisztrált építőipari kivitelező, bejelentési eljárással a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara jogosult a névjegyzék vezetésére (projektszervező nem kivitelező),

Szakmai megfontolás:

- A kivitelezők közé sorolandó az építményen folytatott restaurátori tevékenység. restaurátor Szakmai nyilvántartásuk, tevékenységük szabályozása miatt már régóta időszerű lenne a Restaurátor Kamara létrehozatala!,

ad 14. Nyilvántartások, szakrendszerek és elektronikus felületek

63. oldal

A fejlesztés EU-s források (VEKOP-KÖFOP) bevonásával történik, az OÉNY, illetve E-Építés keretrendszer részeként. A meglévő három rendszer (KÖI-Keret, RMI-IVO és OÉNY Védett Ingatlan Kereső) teljes kiváltásával létrejövő új rendszer neve „Örökségvédelmi Nyilvántartási Rendszer” (ÖVNYR). Elkészítésének tervezett határideje 2023. június. (Irreálisan közeli) Az új rendszer korszerűen és gyorsan lesz képes kezelni a nagy mennyiségű szöveges és képi információkat, multimédia tartalmakat, letárolt digitális dokumentációkat.

Szakmai megfontolás:

Ehhez szükséges a térinformatikai módszerrel elkészítendő országos értékkataszter – megalapozó adatbázis a VÁTI által kidolgozott TeÍR, települési informatikai rendszer – mely megfelelő előkészítéssel egy 3-4 éves program keretében kivitelezhető a szükséges

ad 13.9. 13.9. Minőségbiztosítás – a Mintavételi és Megfelelőség-igazolási Terv

Az építőipari tevékenység minőségének növelése, a szakszerűtlen munkák visszaszorítása érdekében szükséges Mintavételi és Megfelelőség-igazolási Terv készítésének előírása az uniós értékhatárt elérő értékű beruházásokra.

Az épített örökség védelmére és fenntartására eltérő keretszabályokat célszerű alkotni, de nagyon fontosnak tartjuk, hogy a műemlékek esetében legyen a kezelési terv része – a beavatkozások végrehajtásokhoz- megfelelőség igazolási terv.

ad 15.2. Szakemberek képzése és nyilvántartása

66. oldal

Szakmai megfontolás:

új alpont beillesztése

- *A felsőfokú képzésben, az építész, mérnök, valamint a bölcsész és művészeti (restaurátor) karokon, szakokon túl a jogász karon, és a pedagógus, tanárképző szakokon is szükség van az építészeti kultúránk megismertetésére, ezt szolgáló tantervi tartalmak kidolgozása és ajánlása.*
- *Az építési folyamathoz, az építőipari kivitelezési tevékenységhez szükséges szakemberek (szakmunkások, **technikusok*** mérnökök) képzését meg kell erősíteni, annak érdekében, hogy a fiatalok ebben az ágazatban képzeljék el a jövőjüket. (*a szakmunkás képzés fennáll, emellett a régi szakközépiskolából, majd szakgimnáziumból most technikum lett - ezért helyes a technikusok szerepeltetése)*

Bp. 2023. február 5.

összeállította MÉK Műemlékvédelmi tagozat a vezetőség és a küldöttek közreműködésével

Dr. Vukov Konstantin, tagozati elnök